

Procházka za sochou

Milí čtenáři, naposled jsem ani ne najisto jako spíše s nadějí napsala, že se ještě do jižní části Ostravy vrátíme. Možná se vám z předchozích návštěv začala i tato část Ostravy jevit svým způsobem jako sochařská galerie. Jen o těch místech vědět... Tři zastávky nás čekají i dnes.

TRASA XVIII. - Ostrava - Jih, část Hrabůvka: křižovatka ulic Moravské, Horní a Plzeňské → Mitušova → U Lesa

Na rušné křižovatce v Hrabůvce si můžeme uvědomit, jak se bývalá rybničná ves proměnila v sídliště a jako připomínka venkova zůstal v této části Ostravy jen Bělský les. Odtud také postupně expandovala výstavba západně od Plzeňské do Výškovic a jižně od Hrabůvky do nejmladší části městského obvodu Dubiny. Místo proti vstupu na městský úřad Ostrava-Jih uchovává dnes i kus sochařské historie, a to historie dosti spletité a současné pro dnešní pohled i kontroverzní.

Na ploše, jíž kromě zeleně tvoří pozadí několik panelových domů v typické řádkové zástavbě, stojí **Památník budování socialismu**. Okolnosti vzniku tohoto monumentu - ty na první pohled čitelné, ale i ukryté v archivech nebo ty pouze tušené - ukazují modelovou situaci, v níž vznikala podobná, uměleckými a ideologickými komisemi sledovaná a dirigovaná díla pro veřejný prostor. Na vyvýšeném podstavci jsou kompozičně spojeny tři postavy, reprezentující ideály

M. Axman, Památník budování socialismu

socialistické společnosti: kosmonaut svírající paprsky podmaněného vesmíru jako ztělesnění hrdiny budoucnosti a úspěchů vědy; slévač - hrdina fyzické práce, která v optice budování „lepších zítřků“ zajišťovala blaho, a konečně žena v náznaku tanečního pohybu jako ztělesnění radosti. *Více na str. 5*

Zasmějme se spolu

Budování vztahů mezi generacemi by mělo být součástí každodenního života. Na důležitost spolupráce mezi mladými a staršími a na jejich přínos pro všechny by se nemělo zapomínat.

S dobrým nápadem přišli senioři z Městské organizace Svazu důchodců ČR Ostrava, Obchodní akademie v Ostravě - Porubě a Knihovna města Ostravy. Výborný nápad - setkání a soutěžení mladých studentů a seniorů - nebylo tak jednoduché zrealizovat. Nebylo lehké přemluvit studenty, ale i senioři se museli hledat. Pro přípravu, udělali všichni maximum, a tak obecenstvo s napětím čekalo, jak bude soutěžní klání probíhat.

Soutěž se konala v měsíci dubnu a hostů i diváků přišlo hodně. Sál Komunitního centra Archa v Ostravě - Porubě byl přeplněn a všichni napjatě čekali, jak si čtyři smíšené týmy povedou, jak si budou vzájemně pomáhat ve vědomostní soutěži, povzbuzovat při tanci a jak budou sehnání. Prvním soutěžním tancem byla polka, ale došlo i na diskotanec. Porota pod vedením manželů Pekárkových - učitelů tance, to neměla vůbec lehké.

Součástí zábavného odpoledne byl i pestrý doprovodný program. Obdiv si zasloužili jak senioři, tak i studenti. Jaká byla atmosféra zábavného odpoledne můžete vidět v malé fotoreportáži na straně 20.

Za krásnou Ostravu

I drobné okrašlení může mít překvapivý účinek a oživit své okolí. V dubnu oživil okrašlovací spolek Za krásnou Ostravu, ke kterému se přidali i senioři z klubu Společnosti senior "Bylinkovou zahrádku". Vysadili také první guerillové květináče v centru Ostravy, u Černé louky, a zkrášlili tak květináče, o které se dlouhodobě nikdo nestaral.

Květináčů je dost a chcete-li, můžete si je adoptovat - osadit si je svými oblíbenými kytkami a přes sezónu se o ně starat a pečovat.

MUDr. Ružena Mašková: Ani Ronaldo nedá vždycky gól

„Nedávno jsem vyšetřovala dívku ze střední školy, která chtěla spáchat sebevraždu kvůli pětce z latiny. Nakonec to dobře dopadlo, ale byl to názorný příklad toho, jak na jedné straně lapálie a na druhé straně tlak okolí, dokáže (zvláště u mladých lidí) vyvolat obrovské problémy. Mimochodem, paradoxně dost často se při vysvětlení nehrotí propadlíci a různí vykukové, nýbrž jednotlivci, jejichž prospěch není nijak špatný: ale právě tlak okolí na to, aby měli prospěch výborný, jim způsobuje naprosto zbytečná psychická traumata. A to už nechci rozebírat samotný fakt, že nadbytek teoretických znalostí v životě leckdy snižuje praktickou upotřebitelnost člověka.“

Dále tady máme blížící se letní prázdniny, kdy děti budou mít více volného času, a také tráví více času s prarodiči, což mohou využít jak ke svému prospěchu, tak, bohužel, i k různým dalším hloupostem s vážnými následky. Především u adrenalinových sportů bych všechny ty větroplachy, kteří se takovým sportům chtějí věnovat, nechala nejdříve nějakou dobu pracovat v nemocnicích u těžce postižených osob, třeba u případů s poraněnou páteří. Tam by si mohl každý na vlastní oči zjistit a opravdu dobře rozmyslet, jak je zdraví velký dar a jak se nevyplácí s ním hazardovat.

No, a protože se blíží léto, je zapotřebí milí čtenáři dbát i na správný pitný režim. Ale nechci nikomu určovat spotřebu minerálek a džusů - naopak chci téma pití odlehčit dvěma z mých zážitků, které jsem absolvovala při vykonávání služby na záchranné stanici.

Dáma, pětadesátice, s poničenými játry, mi při vyšetřování tvrdila, že ona alkohol nepije. A nepije a nepije. Potom však přišlo bližší vysvětlení: podle jejích vlastních slov ona alkohol jenom popíjí... A kolik? Denně asi tak půl litru vodky... Musím říci, že na takový „pitný režim“ by si člověk měl dávat opravdu velký pozor, protože její játra byla skutečně odepsaná. Přesto se mi tato dáma stačila ještě pochlubit tím, že ve svém čtvrtém manželství je konečně

spokojená, a že má muže o patnáct let mladšího. Nicméně já dodnes trvám na tom, že tento její úspěch nemůže mít základ v samotném „popíjení alkoholu“. Ona musí dobře umět ještě něco dalšího, třeba vařit.

Druhý případ, který chci zmínit, svědčí o tom, jak moc umí být muži vynalézaví a jak málo jim to může být platné, když mají podezřívavou ženu. Ve službě za mnou přišla dáma kolem padesáti let a ptala se, jestli ze záchytky může někdo zadržený telefonovat. Po pravdě jsem odpověděla, že ne - a ona vybuchla: „Já mu ukážu!“ A ještě před tím, než rázně odkráčela domů udělat pořádek, mi ve stručnosti vysvětlila, o co šlo: minulou noc se jí manžel telefonicky ozval, že je na záchytkě... Tak vlastně prasklo, že na záchytkce být nemohl a jeho vynalézavost vzala za své, až mi ho bylo trochu líto. Jak tento případ skončil, to nevím, ale faktem je, že od té doby se při dotazech podobného druhu vždycky napřed zeptám: A proč to chcete vědět? S tím, že telefonicky informace zásadně nepodáváme.

Abych své povídání shrnula, těšme se z toho, že přichází léto, používejme rozum rozumně a nebojme se neúspěchů. Vždyť ani Ronaldo nedá vždycky gól.

(di)

Dostali jste se do obtížné situace? Potřebujete poradit?

PORADNA CHARITY OSTRAVA NABÍZÍ PORADENSTVÍ V OBLASTECH:

- rodina a mezilidské vztahy, rodinné právo;
- sociální zabezpečení;
- bydlení;
- pracovně-právní vztahy a zaměstnanost;
- majetkoprávní vztahy; dluhové poradenství.

Konzultační hodiny:

Pondělí	8 - 12 h.	13 - 17 h.
Úterý	8 - 12 h.	pro objednané*)
Středa	pro objednané**)	14 - 17 h.
Čtvrtek	8 - 12 h.	pro objednané*)

*) objednává se na dobu od 13:00-16:00 h

**) právní konzultace probíhají každou 1. a 3. středu v měsíci. Poslední klient je přijat nejpozději 30 min. před koncem konzultačních hodin.

Sídlo: Jeremenkova 154/8, 703 00 Ostrava-Vítkovice
Kontakt: tel. 599 526 906; 731 625 767
E-mail: cho.poradna@charita.cz

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Moravskoslezský kraj

HAVÍŘOV

Jak sekat dobrotu na radnici i doma

Má dvě děti (dvojčata), rád si přečte dobrou knížku, zajímá se o sport a divadlo. Zároveň je rodilým Ostravákem, žije v Ostravě a pracuje na Magistrátu města Ostravy - náměstek primátora pro sociální věci, zdravotnictví a prevenci kriminality Mgr. Michal Mariánek. Blíže ho představujeme v následujícím rozhovoru.

Ostravak je poměrně mladé politické hnutí. Proč vůbec vzniklo?

„K veřejné aktivitě nás vyburcovala především nespokojenost s tím, jakým způsobem vedla minulá politická reprezentace naše město. Jsme Ostraváci, kterým není lhostejný život v našem městě a jediný způsob jak pozitivně ovlivňovat chod města byla účast v komunálních volbách, získat podporu podobně smýšlejících lidí a následně tuto vůli prosazovat na jednání zastupitelstva. Proto jsme v lednu 2010 začali vydávat časopis Ostravak, v červenci téhož roku vzniklo stejnojmenné politické hnutí a na podzim byly volby do obecních zastupitelstev.“

Vzhledem ke své funkci náměstka pro sociální věci, považujete se za člověka se sociálním cítěním?

„Dle mého názoru má každý člověk nějaké sociální cítění. Já v sociálních službách pracuji už více než deset let, mimo jiné jako koordinátor komunitního plánování, takže si trůfám říci, že o této oblasti mám dobré povědomí. S tím souvisí i fakt, že nyní jsem garantem komunitního plánu do roku 2018.“

Kromě té odbornosti jsem měl spíš na mysli Váš každodenní přístup třeba k seniorům a handicapovaným lidem...

„Ve své praxi se téměř každý den setkávám s lidmi v seniorském věku či s lidmi se zdravotním postižením. V osobním životě jsem také nabyl zkušenosti, které bych si sám nevybral, ale to by bylo téma na celý článek.“

Co je podle Vás „přes čáru“, jak v politice, tak i v samotném životě?

„Opakované zklamání důvěry. Když se s někým domlouvám, dovedu nabízet i přijímat různé kompromisy - ostatně, bez nich by měl člověk problém vyžít i sám se sebou. Ale podrazy, to je naopak něco, co nesnáším a nechci s nimi mít nic společného.“

S tím souvisí otázka z opačné části spektra: čeho si na lidech nejvíce vážíte?

„Férovosti. Toho, že když se na něčem domluvíme, tak to uděláme „na první podání ruky“, a ono to pak běží bez zbytečných tanečků okolo.“

Jak vnímáte atmosféru v současné společnosti?

„Společnost je čím dál víc formována mediálními názory - což není dobře. Já zažiju realitu a přitom se ze sdělovacích prostředků dozvím, že je to jinak. Například Ostrava se rozvíjí, objektivní věci ukazují, že se máme čím dál lépe, ale v médiích se pracuje s emocemi, se strachem, se střípky pravdy i lží vedle sebe a společnost se tím rozeštvává.“

Moment, to vypadá, jakoby v Ostravě žádné problémy nebyly...

„Samozřejmě, že jsou. A vždycky budou. Ale konkrétně třeba v sociální oblasti máme takovou paletu služeb, jaká zde dosud nebyla, a to jak v kvantitě, tak i v kvalitě. Akorát je možná zapotřebí dobře pochopit, o co ve skutečnosti jde. Například příspěvek na péči není určen pro osobní spotřebu, nýbrž pro vyrovnání se s handicapem. Ovšem jestli to někdo chápe jinak, může to být zdroj jeho nespokojenosti.“

A co nedostatek pobytových míst v domovech pro seniory?

„Ano, poptávka je větší, než nabídka - ale opět si musíme uvědomit, o co ve skutečnosti jde. Jedno místo ročně stojí přibližně čtvrt miliónu korun, takže nedostatek míst je způsoben tím, že se to nedá zodpovědně ufinancovat. Paradoxně však naprostá většina seniorů nechce jít do cizího prostředí, ale přejí si, aby o ně bylo postaráno doma, v prostředí, kde mají vzpomínky, přátele a rodinu. Takže nejde o to vytvořit co nejvíce míst v domovech pro seniory, nýbrž o to, aby se co nejefektivněji pomohlo lidem pečujícím o seniory i handicapované lidi právě v domácím prostředí, a to jak zvýšením příspěvku na péči - což se chystá, tak rozšířením dopravních, asistenčních a jiných služeb - což také děláme.“

Poslední otázka: umíte relaxovat?

„Upřímně, když jsem funkci náměstka přijímal, myslel jsem si, že budu mít kontrolu nad svým časem... Opak je pravdou. Ale, když se zadaří a mám hodinku pro sebe, tak si něco dobrého přečtu. Ovšem od rána do večera jsem pryč, takže aspoň o víkendu se snažím věnovat svým dětem i manželce a jak se říká, sekat dobrotu.“

Jiří Muladi

Výlet k nejmenšímu náměstí v ČR

Už jste si zvykli na naše tipy na výlety a tak jsme tady opět s jedním (snad) zajímavým. Je spojen s malým výročím (5 let) a týká se nejmenšího náměstí v České republice - **náměstí Sv. Floriána v Kopytově**, městské části Bohumína. Dne 30. července 2011 bylo náměstí o rozměrech 7x8 m oficiálně zapsáno do České databáze rekordů.

Vyvrcholila tím čtyřletá snaha dobrovolných hasičů, kteří s podporou zastupitelů města si splnili svůj sen. Prostranství mezi hasičskou zbrojnicí a kaplí sv. Jana Nepomuckého nazvali podle patrona hasičů, sv. Floriána, jehož socha zdobí opravenou zbrojnici. Oficiální ceremoniál se konal u příležitosti 531. výročí první písemné zmínky o osadě Kopytov.

Hasičská zbrojnice dobrovolných hasičů Kopytov

Na své náměstí jsou hasiči náležitě pyšní. Pozvali nás i dovnitř hasičské zbrojnice, kterou mají vzorně uspořádanou a také krásně vyzdobenou nástěnnými malbami.

Traduje se, že o tom, že by jejich náměstíčko mohlo být nejmenším v republice ani netušili. Upozornil je na to náhodný kolemjdoucí, který říkal, že zatím nejmenší náměstí mají ve Třech Studních na Vysočině. S pomocí internetu zjistili, že to jejich je ještě menší. Dnes už je hasičská zbrojnice vyzdobena i certifikátem pelhřimovské agentury Dobrý den, který rekord potvrzuje.

Certifikát pelhřimovské agentury Dobrý den

Po prohlídce a příjemném posezení na náměstí se můžete projít po Naučné stezce Hraniční meandry Odry. Tato evropsky významná lokalita je hnízdištěm ohrožených ptačích druhů. Řeka Odra tu vytváří zákruty, které se neustále proměňují a mění nejen říční koryto, ale i státní hranici.

Dynamika řeky, pravidelné zaplavlávání zátopových území, postupně se zlepšující kvalita vody a poměrně obtížný přístup k hraničnímu úseku způsobily, že řeka si do dnešního dne zachovala svůj přirozený charakter. Výjimečnost této lokality tkví především v nádherné, nedotčené přírodě. Těm, kteří se zajímají o její tajemství, poskytne cesta k meandrům určitě řadu nevšedních zážitků.

Délka stezky je devět kilometrů a vede přes území Starého Bohumína, Šunychlu a Kopytova. Začátek je ve Starém Bohumíně a končí kousek od soutoku Odry s Olší. Má 17 zastavení. První zastavení na trase přírodní památkou Hraniční meandry Odry začíná ve Starém Bohumíně u kapličky svatého Kříže, které se lidově říká Pustyňa. Kaplička v těchto místech stojí zřejmě od roku 1733. Náměstí sv. Floriána je 13. zastavením stezky.

Radost udělala i nalezená "keška"...

Stezka končí 17. zastavením u soutoku řek Odry a Olše s nadmořskou výškou 195 metrů, které je nejnižším místem Slezska i celého Moravskoslezského kraje. V jeho blízkosti byl v roce 2004 nalezen hraniční kámen z roku 1742. Celý úsek Hraničních meandrů Odry je od listopadu 2006 zařazen do soustavy NATURA 2000 jako evropsky významná lokalita ptačích hnízdišť ohrožených druhů.

Náměstí s kostelem sv. Floriána a tabulí se 13. zastavením

Doprava: Nádraží ČD Ostrava Svinov - Bohumín. Od nádraží v Bohumíně autobusem Bohumín - Kopytov, točna - (odjezdy vyhledat v aktuálních jízdních řádech).

Daniela Prošková, MO SD Ostrava
Foto: D. Prošková a L. Holubová

Pokračování ze strany 1.

V souhrnu dobová ideologie, ale snad i obraz nadějí právě pro ty, kteří našli v Ostravě práci a v jejích nových sídlištích se zabydlovali. Dnes může monument budit emoce a zároveň navozuje otázku, zda jej zachovat, nebo odstranit. Ale připomeňme si, jak sousoší vznikalo. Trvalo šest let od chvíle, než se od soutěže pro oslovené umělce dostala kamenná reprezentace tehdejší společnosti na místo. V roce 1971 předložilo šest výhradně regionálních sochařů své návrhy a práce byla zadána **Jiřímu Myszakovi**, který tehdy žil a pracoval v sousedním Zábřehu. Jakmile se rozběhla normalizace, byl umělec, jehož sochy se už v předchozím období zabydly v Ostravě na několika místech, z práce na monumentu odsunut. V roce 1972 se jako odborný poradce k pomníku objevil brněnský sochař Miloš Axman, kterému byla nakonec práce přímo svěřena, aniž by proběhla druhá soutěž. Na architektonickém řešení spolupracoval ostravský architekt Rudolf Spáčil. Náklady byly stanoveny na 600 tisíc Kčs. V roce 1975 byl připraven model 1:1 pro realizaci v pískovci. (Původní Myszakův opus měl v materiálu, žule a bronzu, manifestovat moc tehdejší komunistické strany. Pískovec byl však levnější.) V závěru roku 1977 bylo sousoší bez připomínek zkolaudováno a instalováno.

Tady bychom mohli otočit list, ale přece jen: aby bylo historické schéma, v němž se odehrávaly tehdejší veřejné zakázky, dořečeno, je třeba poukázat na další souvislosti. Miloš Axman se stal během 70. let minulého století prominentním umělcem. Postupně učil na brněnském Vysokém učení technickém v ateliéru po svém učiteli, významném meziválečném i poválečném českém sochaři Vincenci Makovském, pak vedl sochařský ateliér na pražské Akademii výtvarných umění, stal se rektorem Akademie, získal titul zasloužilého i národního umělce. Na Makovského významnou realizaci *Nový věk* (oceněný na Expo 58 v Bruselu, později instalovaný na brněnském výstavišti a odlitek před budovu parlamentu, tč. Novou budovu Národního muzea při ústí z Wilsonovy třídy na Václavské nám.) navázal Axman v brněnském sousoší *Komunisté* (1973, odstraněno 1990). Ostravské dílo dnes již zničený brněnský pomník téměř doslova zopakovalo. Díky úkolu pro Ostravu-Hrabůvku získal Axman další ostravské zakázky, jako např. dvě kašny, a sousoší uvozující cestu k Památníku Ostravské operace v Hrabyni. I z tohoto "vzorce" je patrné, že kmotrovství nebylo výsadou Sicílie nebo divokého kapitalismu devadesátých let a přelomu tisíciletí v zemích bývalého východního bloku.

Na obranu Axmanova díla pro Ostravu-Jih je však třeba říct, že jde o kvalitní sochařskou práci, která by se měla restaurovat - a zůstat jako připomínka historie.

Ostatně - docela jiné vyznění totožného historického času dokládá další "jihoostravská" socha, kterou najdete před Základní školou Paseky v Mitušově ulici. Je jí ***Děvče na židli/Výchova*** (viz obrázek vpravo) od pražského sochaře **Kurta Gebauera**, který oproti Axmanovi pracoval ve stejném období mimo diktát ideologických pravidel v umění. I tato křehká dívčí bronzová postava se rodila čtyři roky (1977-1981), než se "usadila na židli". Vlastně nemá tam stání, nesedí, ale ze židle doslova utíká, s pohledem upřeným do neznáma. Sousední židle, která je součástí kompozice, zůstala významně prázdná. V konzervativním ostravském čase pokročilých sedmdesátých let uváděla určitě i uměleckou komisi do rozpaků. Snad právě pojmenování *Výchova* napomohlo k tomu, aby tato dívka z rodu carrollovské Alenky v říši divů našla přece jen místo před školou.

▲ Poslední dnešní zastávka patří soše, která vznikla ve stejném období jako obě předchozí díla. Jejím autorem byl už zmíněný sochař **Jiří Myszak**. Tentokrát jde o sochu lyrickou, ***Sedící dívku/Žízeň*** (1978-1980), prostou ideologických nebo symbolických významů. Kdybychom ji však hledali na jejím stanovišti před prodejnou U Lesa, našli bychom už jen prázdné místo. Socha, která patřila do série autorových dívčích a ženských aktů, mohutně modelovaných a rustikálně utvářených v charakteristickém šamotu, byla zničena vandaly natolik, že ji nebylo možno zachránit. Zůstala jen žalostná fotografie pořízená někdy kolem roku 2005. Zachycené torzo vypovídá ani ne o historii, jako je spíše vizitkou určité části současné společnosti.

Marie Šťastná

Historický kalendář Ostravska

Duben - červen

15. dubna 1916 ceny některých potravin od začátku války stouply několikanásobně. Zatímco v únoru 1914 stál kilogram sádla 1,76 korun, o dva roky později v únoru 1916 to bylo již 7,76 korun, máslo zdražilo ve stejné době z 1,84 na 7,76 korun, káva z necelých 4 korun za kilogram na téměř 11 korun, brambory z 8 haléřů na dvojnásobek atd. Mzdy přitom byly zvýšeny nepoměrně méně, v některých odvětvích zůstaly na předválečné výši.

19. dubna 1966 došlo před druhou hodinou ranní k výbuchu metanu na Dole Zárubek v Ostravě ve sloji Günther pod XIII. patrem. Výbuchem byla zasažena celá oblast porubu č. 1341, kde byly obsazeny pomocné práce při zavlažování porubu, plenění výztuže na výdušné chodbě. Výbuch byl malého rozsahu a v nejbližších důlních dílech se projevil jen slabým efektem. Došlo však k velkému vývinu kyslíčnicku uhelnatého, při kterém bylo usmrceno 15 horníků. Jeden horník, který byl těžce popálen, podlehl po dvou dnech svému zranění a další dva postižení utrpěli popáleniny II. stupně. Protože likvidace požáru přímým zásahem nebyla možná, bylo již v průběhu vyprošťování postižených přikročeno k uzavírání ohrožené oblasti. Příčiny výbuchu vyšetřovala zvláštní komise. Výsledky šetření ukázaly, že příčinou iniciace nahromaděného metanu bylo zajiskření v kabelu ovládacího tlačítka spínače pohonu pásového dopravníku v rubání. Kabel byl poškozen zřejmě úmyslnou neodbornou úpravou ovládání. V průběhu noční směny byly uvedeny do pohotovosti záchranné sbory téměř všech šachet v OKR. Celkem pracovalo v zásahu průměrně 20 až 22 čet záchránářů ve směně. Po uzavření postiženého úseku výbuchovzdornými hrázemi došlo celkem k 31 výbuchům v uzavřeném prostoru.

20. dubna 1966 o půl druhé odpoledne byla v Glasgowě pokřtěna a slavnostně spuštěna na vodu námořní loď Vítkovice. Křest byl proveden nikoli tradičním šampaňským, ale obří speciálně vyrobenou láhví plzeňského piva. Loď o tonáži 35 tisíc tun s osmiválcovým motorem o výkonu 17 600 koní a čtyřicetlennou posádkou byla určena především pro dopravu rud z Jižní Ameriky do přístavů v Polsku.

21. dubna 1916 mezi 11. a 12. hodinou dopoledne se srazily na místní dráze poblíž hotelu Quittner na Nádražní ulici (nedaleko Dolu Jindřich) nákladní tramvaj s osobní tramvají tak nešťastně, že bylo zraněno 20 osob. Neštěstí bylo způsobeno nedostatkem personálu, který byl zapříčiněn zavedenými válečnými úspornými opatřeními.

25. dubna 1916 městský zdravotní úřad v Moravské Ostravě vydal zprávu o zdravotních poměrech ve městě v roce 1915. Vyskytlo se 62 případů spály, 44 případy tyfu a 15 případů úplavice. Záchranná stanice dopravila celkem 1697 zraněných vojáků. Poněkud příznivější zdravotní poměry nastaly, když Moravskou Ostravu opustilo množství uprchlíků z Haliče, kteří tu bydleli v těsných bytech ve velkých skupinách. Nemalý vliv na zlepšení zdravotních poměrů ve městě mělo zrušení velké vojenské záložní nemocnice a několika lazaretů Červeného kříže. Zprísňeny byly také kontroly veřejných domů, aby se zamezilo šíření venerických nemocí.

1. května 1916 byl v Rakousku poprvé zaveden letní čas. Trval do 30 září. Zavedly jej i okolní státy - Německo, Uhry, Rusko a Balkán. Zavedení letního času usnadnilo zavedení polodenního vyučování na školách v Moravské Ostravě. Dopolední vyučování trvalo od 8 do 12 hod. a odpolední od 1 do 5 hod.

24. května 1966 byl v Nové huti v Ostravě-Kunčicích zahájen provoz středního počítače Leo 360 anglické výroby a stal se součástí celého systému automatizace a řízení. Jeho bezproblémový chod byl podmíněn bezprašným prostředím se stálou teplotou a vlhkostí. Pod výpočetním sálem byl proto instalován složitý systém vzduchotechniky.

3. června 2006 v Ostravě zemřel zakladatel a první ředitel Hornického muzea v Ostravě Ing. Stanislav Vopasek (narodil se 7. května 1935 v Kostelní Lhotě, okr. Nymburk).

V Ostravě působil od roku 1960, kdy nastoupil na důl Eduard Urx v Petřkovicích jako provozní inženýr, později revírník, vedoucí úseku a náměstek pro investice. Osobně se zasloužil o záchranu těžní věže jámy Jindřich v Moravské Ostravě, která se stala první takto zachráněnou důlní dominantou. I tato akce u něj podnítila přesvědčení, že je třeba věnovat pozornost hornickým památkám a vybudovat v Ostravě hornické muzeum. Celý nelehký a složitý proces byl formálně završen dohodou mezi OKD a Národním výborem města Ostravy ze dne **2. září 1987** o spolupráci při výstavbě hornického muzea na Dole Eduard Urx (Anselm) v Ostravě-Petřkovicích.

Generální ředitel OKD I. Dzida a S. Vopasek (v uniformě) při slavnostním otevření Hornického muzea

Od té doby byl celý další profesní život Ing. Vopaska spojen s budováním a provozem Hornického muzea v Ostravě. Díky jeho úsilí a zaměstnanců muzea se podařilo zachránit rozsáhlý sbírkový fond důlní techniky, vybudovat expozice a muzeum **4. prosince 1993** slavnostně otevřít pro veřejnost. Velmi také usiloval o to, aby čtyři nejvýznamnější ostravské industriální památky byly zařazeny do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

27. června 1916 byla zveřejněna statistika dokládající neblahý vliv války na mravní stav mládeže. Ve druhém pololetí roku 1914 bylo na policejním komisařství v Moravské Ostravě policejně potrestáno 241 dětí ve školním věku (mladších 14 let), ve druhém pololetí roku 1915 již dvojnásobek - 447 dětí. Oddělení pro mladistvé okresního soudu v Moravské Ostravě potrestalo v roce 1914 za zločiny 3 děti, v roce 1915 již 33 dětí. Byl to důsledek nedostatku učitelů, povolání otců do války a matek do továren.

Text: PhDr. Antonín Barcuch

Foto: Archiv města Ostravy

LANDEK PARK - hornické muzeum

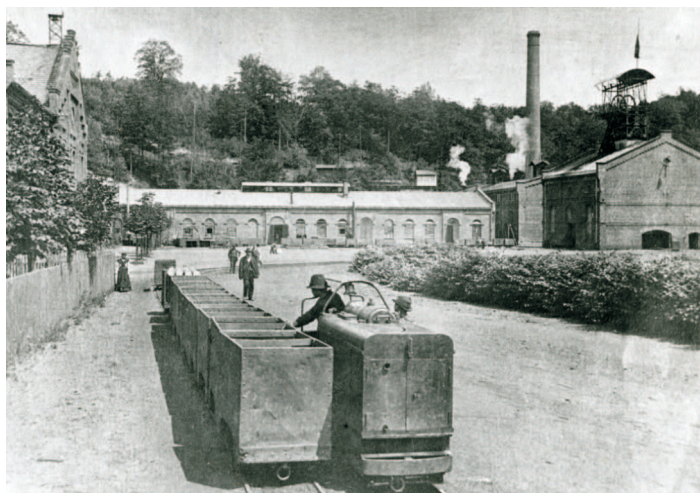
Areál Landek Parku s hornickým muzeem je unikátní komplex. Umožňuje všestranné využití od sportovních, firemních a společenských akcí, přes prohlídku ojedinělých expozic, včetně sfárání do podzemí, až po procházky po naučných stezkách přírodní rezervace.

Nachází se na severozápadním okraji Ostravy - v Petřkovicích - poblíž dálnice D47, zhruba pět kilometrů od centra Ostravy.

Všechny objekty v areálu LANDEK PARK jsou Ministerstvem kultury České republiky prohlášeny za kulturní památky.

Muzeum je otevřeno celoročně.

Spojení: tramvají č. 1, 2, 8, 11 nebo 14 na zastávku Muglinovská, poté autobusem č. 34, 52, 56, 66, 67, 68 na zastávku Hornické muzeum. Doba jízdy: 15 min. Případně tramvají č. 11 a 14 na zastávku Hlučinská a pak 15 minut pěšky přes most vedoucí přes řeku Odru.

↑ **Pohled na nádvoří dolu Anselm (později Eduard Urš) v Ostravě - Petřkovicích na počátku 20. stol.**

← **Tisková konference 3. února 2004 v Hornickém muzeu s navrhovateli čtyř objektů průmyslových a technických památek Ostravy k zapsání do seznamu UNESCO, na snímku zprava: ředitel Nadace Landek Ostrava Ing. Stanislav Vopasek, předseda správní rady téže nadace PhDr. Štěbl, ředitel Hornického muzea Ing. Miroslav Fojtík, starosta městské části Petřkovice Jiří Dřevjaný a šéfredaktorka týdeníku Hlasý Havířova Hana Kuchařová.**

Muž, který se zapsal do evropských dějin

V květnu uplynulo 700 let od narození muže, který se výrazně zapsal do evropských dějin. Narození Karla IV. bylo prohlášeno za světové výročí UNESCO.

V pátek dne 14. 5. 1316 ještě před rozbřeskem nastal v pokojích královny Elišky v Praze neobyčejný shon. Čtyřadvacetiletá manželka krále Jana se chystala k porodu. Zbraslavský kronikář zanechal zprávu, že o první hodině se narodil v pražském městě Václav (později Karel), prvorozený syn krále Jana a Elišky, královny české a polské. Karel IV. se narodil v době jedné z hádek královských rodičů, kterou přijeli urovnávat arcibiskupové mohučský a trevírský. Ti také malého krále pokřtili v kostele sv. Víta dne 30. 5. 1316 za přítomnosti celého královského dvora a českého lidu. Při křtu mu bylo dáno jméno českého patrona - Václav.

V květnu léta Páně tisícího třístého šedesátého druhého přijíždí český král a římský císař Karel IV. se svou družinou do Opavy, aby zjistil, nehrozí-li mu nebezpečí a vpád vojsk ze strany polského krále Kazimíra. Ten se totiž údajně zapojil do protikarlovské koalice, jejímiž strůjci byli císařův zeť Rudolf IV. Habsburský a uherský král Ludvík z Anjou. Po zjištění, že mu ze severu žádné velké nebezpečí nehrozí, vyrazil Karel IV. se svou družinou směrem k jihu, kde předpokládal větší hrozbu. Z doby jeho opavského pobytu se nám dochovaly dvě listiny. První, z 13. května, uděluje císař vratislavským měšťanům právo razit haléře. Druhou, datovanou v Opavě 17. května 1362, uděluje městu Ostravě právo konat každoročně výroční trh, a to 8 dnů před a 8 dnů po svátku na Nanebevstoupení páně.

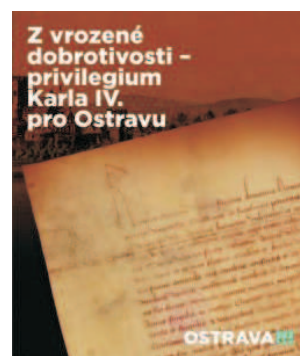
Právě této druhé listině, která představuje nejstarší dochovanou písemnost ve fondech Archivu města Ostravy, je věnována publikace autorů - Richard Psík, Blažena Przybylová, Eva Rohlová, Šárka Glombíčková: **Z vrozené dobrotivosti - privilegium Karla IV. pro Ostravu.**

V publikaci, věnované tomuto významnému privilegii, je jeho latinský text poprvé uveden v českém překladu Richarda Psíka a zasazen do kontextu tehdejší doby. Díky úvodnímu diplomatickému zhodnocení bylo možné specifikovat i typ pečeti na listině, neboť ta byla v průběhu staletí zničena. Dále je přiblížena historie města ve 14. stol. s důrazem na výroční trh, který přispěl nejen k hospodářskému rozvoji Ostravy na přelomu 14. a 15. století, ale také k jejímu vzestupu mezi městy v rozsáhlé državě olomouckého biskupství. Text doplňuje stručný životopis iniciátora vydání privilegia olomouckého biskupa Jana Očka z Vlašimi či biskupského notáře Jana Milíče z Kroměříže a také „návod“ pro stanovení data trhu. Závěr přináší informace o způsobu uložení listiny od 16. století do současnosti.

Kniha o rozsahu 35 stran s řadou fotografií je doplněna anglickým, francouzským a německým resumé.

Toto a mnohem více se dozvěděli návštěvníci přednášky Dr. Antonína Barcucha z Archivu města Ostravy o českém králi a římském císaři Karlu IV. Přednáška se konala v květnu v klubovně Společnosti senior. Na besedy a přednášky má přístup široká veřejnost a jsou avizovány na www.seniortip.cz

(hol)

Výstavní síň

Sokolská tř. 26, Moravská Ostrava

26. 5. - 15. 7. 2016
ESTHER STOCKER

Rakouská umělkyně italského původu Esther Stocker studovala ve Vídni, Miláně a v Pasadeně v USA.

Její výtvarná produkce - obrazy, objekty, instalace, videa, fotografie i práce pro architekturu vychází z geometrické abstrakce.

GVU/Dům umění v Ostravě

Poděbradova 1291/12, Ostrava 1

Praha v době Karla IV. / Přednáška
14. 6. v 16.30 hod.

Karel IV. byl významným fundátorem. Nejprve se jeho stavební aktivity soustředily na areál Pražského hradu, ale jeho největším zakladatelským počinem bylo založení Nové Města pražského ze dne 8. března 1348. Stavělo se ale nejen na území Nového Města, ale i na Starém Městě, kde bylo postaveno nebo přestavěno velké množství svatyní... *Mnoho dalších zajímavostí se dozvíte na avizované přednášce Marka Zágory. Vstup volný.*

Knihovna města Ostravy

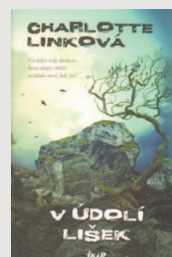
ul. 28. října 2, Ostrava 1

Knížní tipy na dovolenou

V údolí lišek

Linková, Charlotta
Praha, Ikar, 2014

Napínavý psychologický román s propracovanou psychologií postav, přitažlivým vývojem děje a nečekaným rozuzlením. Autorka čtenáře provádí myšlenkovými pochody jednotlivých postav. Ukazuje se, že nic není tak jednoznačné, jak se na první pohled zdá.

Pán ohně

May, Peter
Brno, Host, 2015
detektivka

První svazek série čínských thrillerů. Čínský detektiv Li Jen pátrá spolu s americkou soudní lékařkou Margaret Campbellovou po vrahovi vysoce postaveného vládního vědce, jehož doutnající mrtvola byla nalezena v pekingském parku.

Dívka ve vlaku

Paula Hawkinsová
Praha, Ikar, 2015
thriller

Rachel dojíždí raním vlakem do Londýna. Den co den si prohlíží útulné předměstské domky, a když vlak na chvíli zastaví u návestidla, naskýtá se jí pravidelně letmý pohled do soukromí mladého páru. Postupem času Rachel začíná mít pocit, že ty dva lidi zná. Představuje si, že je zná. Dá jim dokonce jména: Jason a Jess. Jednoho dne však zahlédne něco, co ji šokuje. Kniha roku 2015!

Bc. Petr Zlámal; KMO

MUŽSKÝ PĚVECKÝ SBOR VÍTKOVICE

1900 - 2015

Křestní list **Mužského pěveckého sboru Vítkovice** je datován dnem **4.května 1900**. V té době byl úřady zapsán, ale nepovoleno český název sboru a sbor nesl až do roku 1919 název: Arbeiter Männergesangverei Witkowitz. Prvním sbormistrem byl od září 1900 Jan Salvender. Je obdivuhodné, že si sbor svou existenci uchoval až do současné doby.

Dnes má sbor 20 stálých členů. Uměleckým vedoucím a hlavním dirigentem do října roku 2014 byl prof. Lumír Pivovarský, který tak byl v historii sboru také nejdéle aktivně působícím dirigentem. Současný průměrný věk členů sboru je téměř 70 let. Nejstaršímu zpívajícímu členovi je 90 let. I přesto stále zůstává Mužský pěvecký sbor Vítkovice důstojným reprezentačním tělesem města Ostravy. Své narozeniny oslaví - jak jinak než koncertem - na který jste srdečně zváni.

Kdy: 12. června 2016 v 17.00 hodin

Kde: Evangelický Kristův kostel v Ostravě (nazývaný také Červený kostel).

Pozvánka do galerie

"Slezskoostravská galerie se nachází na druhém břehu Ostravice, což je její výhodou i nevýhodou zároveň. Prostor galerie je natolik zajímavý a členitý, že se přímo nabízelo využít ho i k jiným, než výstavním účelům. Protože jsem většinu svého profesního působení spojen s ostravskými divadly, bylo logickým vyústěním, že jsem začal spolupracovat s Tomášem Jirmanem a Honzou Fišarem z ND Moravskoslezského na volném pokračování poetických večerů, které hudebně doprovází David Schreiber. Jsou to tematické večery věnované pokaždé různým autorům české literatury a poezie." Tak mi představil **Mgr. Radovan Šťastný** galerii a na mé další otázky pokračoval v odpovědích.

To ale není všechno. Pořadů je víc!

"Ano, máte pravdu. Vedle poetických večerů jsme s Jirkou Sedláčkem, hercem, bavičem, textařem a hudebníkem, vymysleli formát, který jsme pracovně nazvali Hudebně nepoučné večery Jiřího Sedláčka, ve kterých se snoubí všechny Jirkovy bavičské dovednosti. K tomu všemu si Jirka do každého pořadu zve velmi zajímavé hosty, kterými vždy zpestřuje druhou polovinu pořadu. Například Michal Kavalčík (Ruda z Ostravy). Kromě literárních a hudebně nepoučných pořadů jsme otevřeli cyklus hudebních pořadů Moniky Horské, z nichž každý je věnovaný konkrétnímu zpěvákovi, hudebníkovi nebo žánru. Poslední pořad byl asi jedním z nejsmutnějších, jelikož byl věnován Davidu Bowie." "

Do galerie již zavítala spousta známých osobností. Kdo Vás nejvíce zaujal? Na koho nejvíce vzpomínáte?

"V rámci cyklu osobnosti na Slezské k nám skutečně přijíždí zajímavé osobnosti společenského a kulturního života ČR. Tato část je pro mě asi produkčně nejsložitější, většina těchto lidí je časově a pracovně zaneprázdněná a většinu svého profesního života tráví mimo ostravský region. Radost mi udělal kamarád, přítel a člověk, kterého si nesmírně vážím Petr Nárožný, který se k nám, pokud to zdraví a práce dovolí ještě určitě vrátí. Dalšími zajímavými osobnostmi byl hudební skladatel Boris Urbánek, herečka a režisérka Jana Janěková, textař a skladatel Jaroslav Wykrent, mořeplavec Richard Konkolski. V nejbližší době nás navštíví ještě autor Šumných měst a divadelní režisér Radovan Lipus, se kterým se pobavíme nejenom o divadle a natáčení, ale možná se dozvíme i něco z historie Slezské Ostravy. Posledním hostem bude v červnu primáš kabely Hradišťan Jiří Pavlica."

Jeden z pořadů se jmenuje Kurzy společenské navigace. Co si pod tím představíte?

"Jedná se o pořady psychologa Rostislava Vraníka na téma společenských a mezilidských vztahů. Pan doktor je uznávaným ostravským psychologem s mnohaletou zkušeností v oblasti partnerských vztahů. A protože kvalitní partnerský vztah je svým způsobem také umění, krásné nám to do koncepce galerie zapadá."

Na své si tedy v galerii "přijde" dá se říci každý.

"Ano, toho jsem při vytváření dramaturgie chtěl docílit. Aby se galerie stala místem, kde se lidé mohou setkávat a diskutovat nad různými otázkami života, ať už vážně nebo humornou formou. Třeba kávu pro nás připravují zaměstnanci a klienti organizace Mental Cafe, která pomáhá se začleňováním mentálně postižených do společnosti."

Co byste popřál galerii do budoucna?

"Budu rád, když si k nám lidé najdou cestu i přes zdánlivě nepříznivou polohu mimo centrum města. A aby ti, kteří si k nám už cestu našli, nám zůstali věrni i nadále."

Za rozhovor Mgr. Radovanu Šťastnému poděkovala Marie Kalinová

Bohumín má novou turistickou známku

Sběratelé turistických známek by měli zamířit do Bohumína. K mání je ve zdejších infocentrech nová, tentokrát výroční turistická známka. Ta je věnována letošnímu 760. výročí od první písemné zmínky o Bohumínu.

Dřevěnému kolečku proto dominuje náměstí Svobody ve Starém Bohumíně, kde před více než sedmi stovkami let vznikla osada Bogun (prapředek dnešního města), spolu s památkově chráněným secesním domem Pod Zeleným dubem i místním kostelem. Na náměstí nechybí ani náznak tramvajové dopravy, která v minulém století křižovala Bohumín. Sběratelský artefakt je k mání za 30 korun jak v radničním infocentru, tak v infocentru Pod Zeleným dubem.

V Bohumíně turisté mohou ulovit hned pět turistických známek - jednu má bunkr Na Trati, druhou pak chráněné meandry Odry, třetí samotné město, čtvrtou nechala radnice vydat v limitované edici k 750. výročí Bohumína a zatím pátou v pořadí je nová limitovaná edice výroční známky k 760. výročí Bohumína.

Nová kniha o Bohumínu je na světě

Jak již bylo zmíněno, město Bohumín si letos připomíná 760 let od své první písemné zmínky. K výročí se chystá řada akcí, které vyvrcholí v červenci oslavami na náměstí Svobody ve Starém Bohumíně. První vláštovkou oslav výročí je vydání reedice knihy Od Bogunu k

Bohumínu. První vydání vyšlo u příležitosti 750. výročí Bohumína a mělo 260 stran. Autorsky se na něm podíleli Jan F. Teister a Zdeněk Veselý. Byla to vůbec první ucelená publikace o Bohumínu.

Za deset let se tvář Bohumína velmi změnila. O nové informace se rozrostly i historické kapitoly, přibýly také další profily důležitých postav, které se zapsaly do dějin města. Druhé vydání má o 40 stran více než první a přibýly v něm i nové kapitoly - např. o obnoveném bohumínském kroji, drátovenské kolonii, vodním mlýnu ve Starém Bohumíně nebo o zdejších židech. V knize nechybí ani kapitoly o nových osobnostech města. Kniha se veřejnosti poprvé představila při slavnostním křtu v Salonu Maryška. Publikace se křtila průzračnou bohumínskou spodní vodou.

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Ples klubů seniorů města Havířova

Ples klubů seniorů - v pořadí již pátý, se vydařil. Ve společenském sále Sportovního areálu TJ Depos v Horní Suché bylo ve čtvrtek 3. března veselo. Seniori zapomněli na své neduhy a rádně to na parketu roztočili za doprovodu Tanečního orchestru TOX z Poděbrad.

Bohatý program - vystoupení dětí z Mateřské školy Puškinova, tanečníků z Tanečního klubu Flodur, Taneční skupiny Vítkovice a pěveckého vstupu Z. Štiglicové a H. Guziurové, štědrá tombola, výborná kuchyně - to vše přispělo k dobré náladě v sále.

Tomu všemu však předcházela dlouhodobá příprava plesu samotného včetně zajištění služeb. Společně se na přípravě podíleli zástupci klubů seniorů pod taktovkou pracovníků Magistrátu města Havířova paní Miloslavy Lepíkové a Bc. Petry Pospíšilové.

Nejen jim patří poděkování nás seniorů, ale poděkovat chceme i vedení města Havířova, které nám věnuje soustavnou péči jednak v podobě dobře vybavených klubových prostor, ale i poskytnutím nemalých finančních prostředků na volnočasové aktivity a rekondační pobyty.

Za kluby seniorů: Marta Bajarová

Havířovská beseda

Sdružení nájemníků České republiky (SON ČR) a Rada seniorů České republiky připravili ve spolupráci s Městským kulturním střediskem v Havířově pro občany Havířova a okolí přednášku s besedou na téma:

Jak na platby a vyúčtování služeb za bydlení.

Aktuálními tématy mezi jinými byly:

- jak na nájemné,
- vyúčtování tepla, vody a ostatních služeb,
- a také aktuálně o příspěvku a doplatku na bydlení.

Přednáška s besedou se uskutečnila 26. dubna 2016 v loutkovém sále Kulturního domu Petra Bezruče v Havířově.

Na dané téma hovořil Ing. Karel Žák, poradce ve věcech bydlení a člen Zastupitelstva města Havířova. Do následné besedy s občany se zapojil jako host i místopředseda Sdružení nájemníků pan Jan Vozárik.

Nejvíce dotazů se týkalo správnosti postupu při sjednávání nájemného a problematika kontroly správnosti vyúčtování. Je jen škoda, že loutkový sál nebyl zcela naplněn. Akce měla pokračování v měsíci květnu v městském klubu seniorů. ➔

I seniori mohou umět poskytnout první pomoc !

Podle prováděného průzkumu by až 36 % obyvatel našeho kraje neposkytlo první pomoc, protože nevěří svým schopnostem a bojí se úmrtí zraněného. Téměř polovina Čechů si uvědomuje, že za posledních 20 let se výrazně změnila pravidla pro poskytování první pomoci. Pětina obyvatel kraje si myslí, že se nezměnilo nic, 43 % lidí netuší, zda jsou v poskytování první pomoci nějaké změny.

Dostali jsme možnost zapojit se do projektu vzdělávání v poskytování první pomoci s názvem „I s námi se mohou cítit bezpečně, aneb učíme se společně“. S nápadem na tyto ojedinělé kurzy přišel primář Vítkovické nemocnice - **MUDr. Jan Boženský**. Organizace akce se ujal předseda spolku počteničko **Mgr. Ivan Sekanina**. Praktické provedení si vzala na starost Záchraná služba Moravskoslezského kraje - jmenovitě - **Mgr. Radim Holek**.

Příprava, teoretické zobrazení postupu poskytování první pomoci i praktická ukázka byla provedena velice odborně a profesionálně. Následné ověřování získaných dovedností bylo všemi seniory hodnoceno jako velmi užitečné a poučné. Délka kurzu byla 5 hodin s přestávkami na občerstvení.

Kurz byl profesionálně připraven, přednášející aktuálně reagoval na dotazy seniorů a tak plánovaná doba rychle uběhla. Všechny nás překvapilo, že už je konec. Velké díky patří všem, kteří se na realizaci kurzu podíleli!

Helena Čiklová;
Předseda OSŽ ČD OSTRAVA

Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj - záruka bezpečnosti občanů

Není to tak dávno, co se jeden nejmenovaný europoslanec z našeho kraje vyjádřil, že - volně řečeno - hospodaření kraje nestojí za nic, a že se v kraji nic neudělalo. Vůbec nemám v úmyslu s názorem pana poslance polemizovat. Jelikož v kraji trvale žiji a umím se kolem sebe rozhlédnout, vím své.

Jako příklad kvalitního nakládání s finančními prostředky, možnost jejich opatření z Evropské unie nevyjímaje, mohu uvést péči Moravskoslezského kraje o integrovaný záchranný systém, který je bezesporu jedničkou v celé České republice. Nejen Zdravotní záchranná služba, nejen Policie České republiky, ale hlavně Hasičský záchranný sbor obdržel mnoho nové protipožární techniky, celý systém a celou řadu nových objektů výjezdových center, kde uvedené složky povětšinou společně sídlí a v součinnosti řeší složité situace ohrožující zdraví, životy i majetkové újmy.

Hasičské záchranné centrum Mošnov

Tato centra byla otevřena v Mošnově, Třinci, Ostravě-Jih a Městě Albrechticích. Další objekty v Novém Jičíně, Českém Těšíně, Opavě, Jablunkově a Vrbně pod Pradědem se nachází ve stádiu příprav a rozpracování. A další budou následovat...

Není od věci za péči o bezpečnost seniorů i ostatních občanů poděkovat všem, kteří se každodenně o ni starají, ale též stávajícímu vedení kraje, které této oblasti věnuje maximální pozornost.

Vůbec si nedovedeme představit, že by některá obec nebo město v našem kraji seniory opomíjela. Na druhou stranu je jasné, že někde se práce pro seniory a se seniory daří lépe, jinde by se ledacos dalo vylepšit.

Hlavně za účelem představení aktivit obcí a měst v této oblasti jejich činnosti a vedení snahou napomoci při předávání zkušeností Krajská rada seniorů (KRS) vyhlásila kampaň

Obec / město seniorům nejprívětivější.

Podrobně se o kampani dozvíte na webových stránkách KRS: www.ms-seniors.cz. Na obcích, městech, ale též na seniorech záleží, jak budou svou obec či město v rámci kampaně objektivně prezentovat.

Jednasedmdesát

Tolik let 30. dubna uplynulo od vymanění obyvatel Ostravy z okupačního područí německých uchvatitelů. V kraji - někde o pár dnů dříve, někde o pár dnů později - jsme si u menších či větších památníků, které již opět jsou mementem své doby, připomněli hrdinství vojáků Rudé armády a 1. Československého armádního sboru. Krajské město Ostrava u Památníku osvobození v Komenského sadech přivítalo, kromě oficiálních delegací zemí, jejichž občané se podíleli na osvobozování Slezska a severní Moravy, přímé účastníky osvobozovacích bojů, mezi nimi plk. Pavla Vranského (na snímku v nové slavnostní letecké uniformě).

V řadě projevů dominovalo vystoupení 1. náměstka hejtmána MSK - Josefa Babky (KSČM), který vzpomněl události roku 1945 a neopomenul zdůraznit nutnost poučení z válečných hrůz pro ty, kteří měli to štěstí a válku nikdy na vlastní kůži nezažili.

Kalendář (známých) akcí

- 10.červen** - Sportovní hry seniorů Olomouckého kraje za účasti moravskoslezské seniorské reprezentace.
- 26.červen** - Přehlídka uměleckých dovedností seniorů.
- 27.červen** - Sportovní hry seniorů Moravskoslezského kraje a družebních organizací.
- 29.červen** - Poznáváme svůj kraj - Bruntálsko.
- 8. - 13.červenec** - 2. vlak přátelství Slovensko - Trenčinský kraj.
- 4. - 9.září** - 3. vlak přátelství Slovensko - Vysoké Tatry.
- Září** - Předvolební kulaté stoly s kandidáty do krajského zastupitelstva.
- 1.říjen** - Setkání seniorů u příležitosti Mezinárodního dne seniorů.

Podrobné informace můžete získat na telefonním čísle 773 564 628 (zpravidla mezi 13. a 14. hodinou) nebo na E-mail adrese: info-krs@ms-seniors.cz

Dvoustránku Krajské rady seniorů připravil:
Milan Fabián, předseda Krajské rady seniorů

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK
www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava
tel: 721 515 012 E-mail: krajska.rada@ms-seniors.cz

Za všechno může čas

Ano, po dlouhém, téměř celoživotním pátrání, se mi podařilo odhalit viníka všech nedopatření a neshod mezi mladými a staršími lidmi. Promiňte, že prozrazuji jeho zločineckou totožnost hned na začátku. Vždyť jste již také zřejmě pátrali na vlastní pěst a souhlasíte se mnou.

Ano, je to právě čas, který z roztomilých růžových miminek postupně dělá vytáhlé přidržené klacky, a ty pak přetváří ve starostlivé rodiče a nakonec v pohodové děduly a babinky, či v nevraživé starce. A protože každý z nich zrál v jiném čase, v jiné historicky podmíněné době, někdy velmi těžce hledají společnou řeč.

Nedávno jsem se byla podívat na ochotnické divadelní představení, které se vydařilo. Každý z místních herců znal svoje repliky, věděl, kdy má přijít na scénu a kdy naopak jeviště opustit. V souboru se sešli lidé všech generací - od nejdéle účinkující pohádkové babičky až po divadelní potěr - malé školáky. Režisérka se vždycky snaží dát každému alespoň malou roli. Nikdo zde není bez šancí. Vedle herců se uplatní textaři i hudební tvůrci, muzikanti, švadleny, osvětlovači i výtvarníci.

Ale proč vám to všechno vyprávím?

Spatřuji v tomto malém příkladu vzor pro vytvoření vstřícných mezigeneračních vztahů a snad i vztahů obecně mezilidských. Mám dojem, že v poslední době se až příliš vyhrocují rozdíly mezi mladou a starší generací. Všeobecně uznávaná mocná média vhažují s oblibou mezi příslušníky různých věkových skupin pověstné jablko sváru. Snad jde všem pouze o vytríbení odlišných názorů cestou rozumné diskuse. Často však veřejná debata sklouzává k hádce s použitím nepublikovatelných výrazů. A tudy cesta k řešení rozhodně nevede. Vždyť každý z nás si během života vyzkouší téměř všechny úlohy.

Můžeme být současně v úloze rodiče i v postavení potomka. Zkuste zůstat nad věcí, když vám během jediného dne mládě přinese na vysvědčení pětiku z angličtiny a sklerotická babička málem zapálí dům. A nemusíme chodit až do krajností, stačí udělit dospívajícímu dítěti několik cenných rad a pohled na jeho otrávený výraz se vám nadlouho vryje do paměti. Teprve za několik let, až si váš dospělý syn nebo dcera začne stěžovat na neposlušnost svých ratolestí, můžete vítězoslavně vykřiknout: „Tys přece nebyl, nebyla lepší!“

Prosím vás, zatněte zuby a nechejte si mravokárné řeči pro sebe. Právě jste se posunuli na další věkovou příčku. Tak s vámi budou dny a léta ještě chvíli šoupat, až vás zcela jistě, pokud se šťastně dožijete, vyklopí do příhrádky s nápisem „důchodce“. Ani nestačíte nahlas vyslovit: „To to ale uteklo“, a už vás vezou - v nejlepším případě do domova pro seniory. O další, rozstatné delší cestě raději nemluvit.

Jakmile se ocitnete výhledově v poslední třetině života, máte pořád ještě na vybranou. Buď zakotvíte ve svém stáří jako v opuštěném přístavu a na veškeré podněty z okolí budete hledět nevraživě jako na nebezpečné vetřelce, nebo budete soustavně navštěvovat fit centra a kosmetické salony, trápit se zničujícími dietami a pyšnit se tím, že vypadáte o dva roky mladší, než uvádí váš křestní list... A za třetí - zkusíte žít dál jako by se nic nestalo. Dál budete chodit mezi lidi různého věku a názorů. Nemusíte s sebou nosit zrcadlo. Uvnitř se budete cítit právě tak „akorát“ na nejlepší možný věk - a ono to bude vidět i zvenčí.

A nebojte se. Čas to každému spočítá. Ti dnešní mladí budou možná za pár let pokyvovat hlavami a mudrovat: „Jo, to za našich mladých let nebývalo...“

Proto je dobré vyzkoušet si různé úlohy nanečisto nejdříve na divadelních prknech. Tam každý zná svoji repliku a dobře ví, kdy má nastoupit, odehrát bezpochyby důležitou roli, a kdy se uchýlit do zákulisí. I za jevištěm je přece potřeba schopných a znalých, šikovných a moudrých lidí.

Téma mezigeneračních vztahů je věčné a nevyčerpatelné. Po staletí se odráží v umění a literatuře. Na základě jednoho pěkného citátu hraběnky a spisovatelky Marie von Ebner - Eschenbach si občas soukromě testuji sebe i své bližní. Ten citát zní: „Člověk zůstává mladý, pokud je ještě schopen učit se, získávat nové vlastnosti a snášet odlišné názory ostatních.“

Co říkáte? Spatřuji v tom návod pro mladší i starší lidské bytosti. Snásejme se navzájem, učme se jeden od druhého, hýčkejme se. Třeba si i vjedme navzájem do vlasů, ale usmířujme se znovu a znovu ve společném poznávání. Odpouštějme si a bavme se. Tak si můžeme docela úspěšně vytvořit malé nebe tady na zemi. A nahoře nás později od nebeské brány snad také nevyženou.

Svatava Mášová

ETAPY NAŠEHO ŽIVOTA

ŠTASTNÉ DĚTSTVÍ

nám končí, když přestaneme věřit na Mikuláše, čerty a to, že děti nosí čáp.

DOSPĚLÝMI se začínáme cítit, když získáme občanský průkaz a řidičák, mohou nám konečně nalévat alkohol a můžeme jít volit, kdybychom chtěli a věděli koho.

OPRAVDOVÝ ŽIVOT začíná, když konečně vyjdeme ze školy a začneme si sami vydělávat na živobytí a na založení vlastní rodiny.

NEJSILNĚJI V ŽIVOTĚ se cítíme, když pochopíme, že mládí je pryč a do důchodu daleko, když už nemáme nikoho, kdo by nám pofoukal bolístku a naopak jsme to jen MY, kdo má sloužit dětem za kladný vzor jejich chování.

STÁŘÍ začíná, když přestaneme chodit denně do práce, staráme se o malá vnoučata a když zbude čas, začínáme navštěvovat různé zájezdy a výlety, učební kurzy pro seniory nebo lékařské ordinace.

KONEČNĚ MRTVÝMI se cítíme, když už nás nic nebolí, ani nezajímá, ani nerozčiluje. Ale to už také necítíme, protože jsme konečně našli kýžený KLID naší duši i těla.

Julius Holovacký

Pamětníci, vzpomínejte! Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevypíšeme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda odcházet-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným. Do jednoho příběhu se teď s námi začtete...

Vzpomínka na studentskou brigádu na koksovně Karolína

Vždycky se zájmem si v tomto čtvrtletníku čtu vzpomínky pamětníků na zašlé časy Ostravy. Nejsem rodilý Ostravák. Přestěhovali jsme se s rodiči do černé Ostravy z bílé Opavy, když mi bylo 15 let. Tatínek byl úředník, hovořil spisovnou češtinou a obvykle nenechal bez povšimnutí, když jsem do své řeči zapletla pochycené ostravské výrazy. Maminka pocházela z Hané a byla v domácnosti. Nikdy se nenaučila punčochovým kalhotám říkat „štrample“ a naopak ji zlobilo, že musí vysvětlovat, co jsou to „erteple“. Já jsem dnes již v důchodu a stále žiju v Ostravě. Přidávám proto jednu „mladší“ ostravskou pamětnickou vzpomínku.

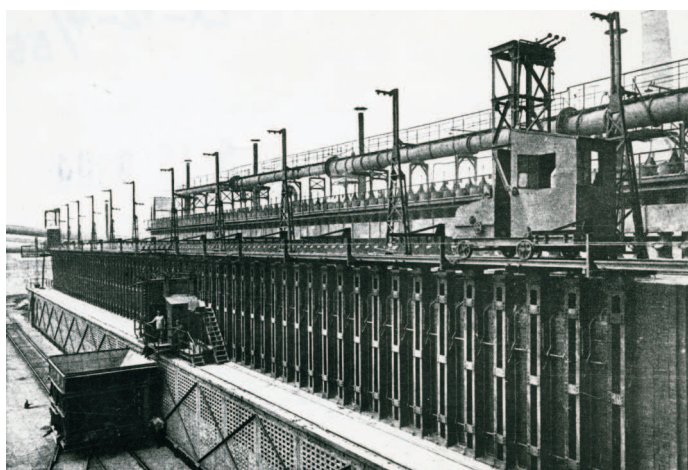
Když jsem studovala na střední a později vysoké škole, vždy část prázdnin jsem věnovala brigádám. Nejen, že jsem si tak vydělala nějaké peníze pro svoji potřebu, ale poznala jsem i různou práci a lidi. Jedny prázdniny jsem měsíc byla na brigádě v koksovně Karolína.

Dnes už koksova Karolína nestojí. Na jejím místě se rozkládá velké, moderní nákupní centrum, které však převzalo historický název Karolína. Tehdy v koksovně jsem měla jednoduchou práci. Hlíkala jsem pásový dopravník, který transportoval rozdrčené, vlhké uhlí do uhelné věže. Dopravník se skládal ze dvou částí a byl před rozmary počasí schován v dlouhém, nadzemním, dřevěném tunelu s malými okénky, kde kromě dopravníku nebylo už vůbec nic. Mou prací každou směnu bylo zamést úzké uličky po obou stranách dopravníku a občas uhodit dřevěnou palicí do objemného plechového trychtýře, který byl umístěn asi v polovině délky tunelu. Přesypávalo se přes něj uhlí z jedné části dopravníku na druhou. Bouchání do trychtýře bylo důležité, protože vlhké drobné uhlí se zachytávalo na stěnách trychtýře a časem by ucpalo otvor, kterým se přesypávalo na druhý dopravník. Byla jsem tam sama a na celou směnu to bylo dost málo práce. Docela jsem se tam nudila. Nedalo se tam však ani číst knížku, ani plést svetr, protože jsem vypadala skoro jako havíř. Byla jsem celá černá, svítily mi jen oči a zuby. Než jsem jela po směně domů, vždycky jsem se musela celá umýt ve společných ženských sprchách.

V místě, kde dopravníky spojoval plechový přesypávací trychtýř, byly dveře vedoucí z dřevěného tunelu ven, na malou kovovou plošinku. Z té vedly úzké kovové schůdky dolů, na pevnou zem. Ráda jsem na této plošince sedávala. Na dohled odtud byly koksovací baterie a bylo fascinující pozorovat hru žhavých barev koksu, který byl z koksovacích baterií vytlačován, i husté oblaky bílé páry při jeho zchlazování.

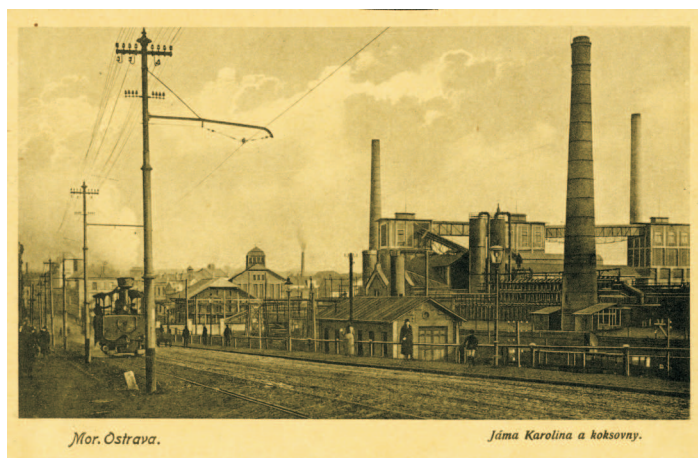
Už řadu dní jsem trávila směny jen ve společnosti dopravníku. Začalo mi vrtat hlavou, kam že to uhlí vlastně dopravníky odvázejí. Usoudila jsem, že se nemohu ztratit, když se vydám podél dopravníku. Ať dojdou kamkoliv, dopravník mě zase dovede zpět. A tak jsem šla. Došla jsem do velké haly v uhelné věži, kde uhlí rostem v podlaže propadávalo k pěchovačům. I zde byla jen jedna pracovnice. Docela dobře jsme si povídaly, když po chvíli řekla: „Jde nějak málo uhlí.“ Šla k provoznímu telefonu a někam volala. Zůstala jsem, protože mne zajímalo, jak to dopadne.

Krátce nato se objevil mistr, a že mám jít s ním. Nevypadal nijak rozčileně. Zato ve mně byla malá dušička. Podezřelé bylo, že dopravníky na mém pracovišti stály. A když jsme došli k přesypávacímu trychtýři, krve by se ve mně nadořezal. Nejen, že byl trychtýř plný uhlí, ale uhlí, které z něho přepadávalo, vytvořilo takovou hromadu, že byly částečně zasypané i dopravníky. Mistr beze slova odházal lopatou uhlí z dopravníků tak, aby mohly dál fungovat. Pak mi lopatu předal a se slovy, že do konce směny musí být „zával“ odstraněný a následující směně musím pracoviště předat uklizené a čisté, odešel. I když mi na pomoc přišel ještě jeden mužský, ten den jsem se v práci opravdu nenudila a do konce své brigády jsem už žádné další průzkumy cesty raději nezkoušela.

Text vzpomínky: Dagmar Hubáčková

Ilustrační foto: Archiv města Ostravy

KAMARÁDKA KNIHOVNA

Skutečně se to dá takto říci o Městské knihovně v Havířově. Je to místo, kde děti a dospělí nacházejí klid a dobrého přítele, který je vlídně přijímá, nepomlouvá, není závistivý. Je to takové magické místo - KNIHOVNA.

Název - Kamarádka knihovna - jsem si tak trochu vypůjčila od celonárodní soutěže o nejlepší dětskou knihovnu v republice. Tuto soutěž totiž vyhrála před časem i havířovská Knihovna - oddělení pro děti a mládež. Pro Havířov velká radost i čest, zařadit se mezi nejlepší v silné konkurenci.

„V naší Městské knihovně máme totiž velice dobrý kolektiv, který má svou práci rád a dovede se vzájemně podporovat a dohodnout“, říká paní ředitelka knihovny **Ing. Dagmar ČUNTOVÁ**. Kolektiv čítá 44 pracovníků v 10 pobočkách a Městském informačním centru. Za paní ředitelkou jsem se vypravila, protože už dlouhá léta aktivity této knihovny znám a chtěla jsem vědět, jak na to nahlíží její „vedení“ a co nového se pro čtenáře připravuje.

„Jsem opravdu ráda, že se nám práce v Havířově daří. Pobočky jsou dobře rozmístěné po celém městě, takže k nim mají přístup lidé z Havířova- Města, Podlesí, Suché, Životic, ze Šumbarku, Bludovic, prostě odevšad. Polská pobočka je umístěna v KD U Zborůvky, kde se pořádá i mnoho různých společenských akcí“, dodává paní ředitelka. Je zřejmé, že Městská knihovna má své „sítě“ dobře rozhozené, aby její příjemnou atmosféru mohlo okusit co nejvíce obyvatel. Jak jsem se dozvěděla, Moravskoslezský kraj je největší spádovou oblastí pro návštěvníky knihoven.

My, dříve narození, odchovaní spoustou knížek, tištěných časopisů a novin dobře víme, že zájem o četbu, hlavně u mladších ročníků stále klesá. Často jim stačí jen tak letmo nahlédnout do počítače, proletět hlavní titulky a to je vše. Není to jen specialita naší republiky, ale šíří se celým světem. Technika s různými vymoženostmi vítězí už i u těch nejmenších, kteří umí velice dobře pracovat s mobily, PC, tablety a podobnými zařízeními. Knihovny se proto snaží nejen knížky kupovat a půjčovat, ale také rozšiřovat svou činnost. Jde o setkávání lidí různých zájmů, třeba cestou Klubů. Pořádají kulturní i vzdělávací akce, besedy, výstavy. Rozhodně věnují péči také počítačové gramotnosti.

V Havířově mají štěstí v tom, že jednu velkou budovu v komplexu budov současného Magistrátu zrekonstruovali tak skvěle, že se to nám, kteří jsme ji znali ještě v původní podobě nechce ani věřit. Paní ředitelka ráda vzpomíná i na velkou vstřícnost tehdejších architektů, kteří dali i na připomínky pracovníků, a to třeba ohledně umístění různých regálů, pultů, pultíků apod.

Vznikla zde velice moderní centrální část Městské knihovny, která má oddělení pro dospělé, děti, pro hudbu a umění. V budově je také velice pěkný sál pro téměř 80 lidí. Ten slouží již od roku 2012 - stejně jako nová knihovna - k nejrůznějším besedám, uměleckým pásmům, výstavám, setkáním různě zaměřených občanů, třeba klubu bridge. Poskytuje své prostory také pro výtvarně zdatné lidi z Ústavu sociální péče, a to hlavně v době prázdnin. Různé literární večery s osobnostmi Havířova, Ostravy, ale i z jiných míst naší země jsou zde ve velké oblibě.

Také ostatní pobočky vůbec nezaostávají za moderní centrální knihovnou, ale snaží se svojí činností různě obohacovat. Třeba pobočka v Havířově-Podlesí uspořádala už desítky zajímavých akcí jako např.: knižní "jarmark" vánočního posezení, besedy nad knížkami, regionální vyprávění a písniček. Nově zřízená knihovna v jedné z budov SBD v Havířově - Suché se zase ráda zaměřuje na spolupráci s místní mateřskou školou v Suché nebo dětmi z tamnější základní školy. Není snad oddělení, které by nevymýšlelo svůj zajímavý program.

Paní ředitelka Čuntová zde pracuje již 12 let. Není to její původní povolání, ale zamilovala si ho. Podporuje všechny zajímavé návrhy svých pracovníků, které nemají k různým novým nápadům daleko. Návrhy, se kterými přicházejí, mají v knihovně "zelenou". Co ale pokládá za největší klad v působení knihovny je prý její dobrý zřizovatel, a tím je Magistrát města Havířova. Zatím se zde nesetkala s nepochopením nebo omezením aktivit. Právě naopak, a to jí velice těší a také povzbuzuje do další práce. V knihovně se nedávno konala rovněž celorepubliková akce - konference ředitelů knihoven z celé republiky, kde se všichni lépe poznali a radili se o svých dalších aktivitách. Pro své pracovníce vyhlásila paní ředitelka tak zvané "vnitřní granty", což podpoří přípravu akcí pro příští rok. Je to důležité i pro jejich zařazení do rozpočtu knihovny. Dotace jsou nutné, ale nutný je i plán na příští rok, takže o zajímavých počinech v odděleních se bude vědět již v září tohoto roku.

A co mají v Městské knihovně na pořadu právě teď?

Připravují zde další díl brožurky veselých historek z hornictví, kterou částečně podpoří Nadace Landek. Na prázdniny zase připravují jednodenní program pro týdenní příměstské tábory, aby děti více poznaly právě možnosti, které jim knihovna skýtá, aby se tam naučily chodit, třeba jen setkávat se s kamarády.

Na květen připadá ještě velice milá akce "pasování prvňáčků" na čtenáře knihovny. Je to akce celorepubliková, ke které se knihovna ráda připojila. Oddělení pro děti a mládež má možnost získat další malé čtenáře pro příští měsíce. Ti nejmladší mají celý rok v knihovně půjčování zdarma. Ale abychom nezapomněli, v knihovně je pamatováno i na slabozraké a nevidoucí čtenáře, kteří si mohou vybrat tzv. MP 3 s načtenými knížkami. Seznam je bohatý a zájem je velký.

O "Kamarádce knihovně" by se dalo psát ještě mnohé, ale i tato část rozhodně postačí k probuzení zájmu o tuto velice krásnou aktivitu. Může být třeba také inspirací ostatním knihovnám v kraji, v městečkách i obcích. Kdysi bývali hybnou silou v různých aktivitách v obcích "kantoři", později i moderní učitelé. Dávali dohromady různé divadelní akce, vzbuzovali lásku ke knihám, snažili se přilákat do svých řad děti i dospělé. Dnes si tuto činnost berou na starost knihovny, jejichž zaměstnanci mají ke kultuře a také lásce ke svému domovu opravdový vztah.

Hana Kuchařová

Představujeme amatérská divadla

Divadlo Devítka je ochotnický divadelní soubor, který byl založen hrstkou nadšenců v roce 2009. Soubor byl založen s cílem připravit každoročně novou hru a s přáním pobavit a potěšit diváky v Ostravě i jejím okolí. Za svou domovskou scénu si vybral Společenský dům Labyrint v Ostravě-Třebovicích. V roce 2012 soubor přesunul svoji domovskou scénu do Kulturního domu v Ostravě-Michálkovicích.

V květnu 2010 předvedlo divadlo Devítka svoji první premiéru - a to francouzskou komedii *Jo, není to jednoduché*. Poté následovalo nastudování dalších her: *Mátový nebo citron?*, pohádku pro děti *Jůlinka a kouzelné račí klepeto*, *Kachna na pomerančích*, *Láska mezi nebem a zemí*. V květnu 2015 měla premiéru inscenace hry *Opona nahoru!*

Na náš dotaz proč název „Devítka“ nám odpovídá vedoucí souboru Zdeňka Kulová.

"Jsem principálkou teprve od loňského roku a byť divadelničkám už od mládí, členkou souboru jsem celkem asi tři nebo čtyři roky. Nebyla jsem u založení Devítky, ale vím, že zakládající schůzka přípravného výboru proběhla 9. května 2009 a Devítka se přímo nabízela. No, a pak už jen naskakovaly další asociace, které potvrdily správnost volby právě tohoto názvu souboru. Např. devět bylo řeckých Múz, z nichž nejznámější je Thalia. Devítka má své významné místo i v numerologii, souvisí s tvořivým procesem."

**Z inscenace divadla Devítka *Láska mezi nebem a zemí*.
Foto: Archiv divadla Devítka**

Divadlo Devítka taktéž organizuje krajskou postupovou přehlídku amatérského divadla „Ostravské Buchary“. Můžete tuto přehlídku čtenářům blíže přiblížit?

"Ostravské Buchary jsou postupovou přehlídkou amatérského činoherního a hudebního divadla v Moravskoslezském kraji, která je začleněná do celorepublikové postupové přehlídky Divadelní Piknik Volyně. Vítěz celorepublikové přehlídky ve Volyni se účastní mezinárodní přehlídky amatérského divadla Jiráskův Hronov.

Účast na Bucharech neznamena jen soutěžit o postup na celostátní přehlídku, ale nabízí možnost setkání s ostatními amatérskými divadly a v rámci rozborových seminářů s odbornými lektory taktéž zdokonalit svoje divadelní umění."

Čím byl zajímavý letošní ročník? Kolik souborů se zúčastnilo a kdo vyhrál? A co diváci, přišlo jich dost?

"V letošním roce se Ostravských Bucharů zúčastnilo 9 soutěžních a jeden nesoutěžní soubor. Bylo rozdáno mnoho individuálních ocenění a na celorepublikovou přehlídku ve Volyni byla odbornými lektory doporučena inscenace divadla Devítka *Opona nahoru!*

Přehlídku slavnostně zahájil pan primátor města Ostravy Ing. Tomáš Macura, MBA a také se svou manželkou zhlédl úvodní představení. Bohužel termín přehlídky je určený. Letos se zčásti kryl s velikonočními svátky, možná proto bylo v hledišti méně diváků než jindy. Předpokládali jsme zájem členů jednotlivých soutěžících souborů, že oni sami budou tvořit většinu v hledišti, aby viděli ostatní divadelní kolegy, ale mýlili jsme se, a to bylo pro nás zklamáním. Nicméně doufáme, že se to bude s dalšími ročníky jen zlepšovat a diváků přibývat."

Proč název „Buchary“?

"Název má symbolizovat hrdou svéráznost Ostravského regionu, jeho mohutnost, monumentálnost, údernost a rozvoj, jež vše v regionu počalo šachtami, hutěmi a strojírnami..."

Možná se mnozí čtenáři o této přehlídce amatérských souborů dozvídají poprvé. Můžete je nějak motivovat k návštěvě příštího ročníku přehlídky?

"Příští ročník Ostravských Bucharů bude probíhat od 22. do 26. března 2017. Divadlo Devítka bude opět nejen pořadatelem, ale zároveň vystoupí s novou hrou, kterou momentálně pilně zkouší a studuje, a která bude mít premiéru letos na podzim.

Kromě soutěžních představení, kterých bude opět aspoň devět, budeme moci zhlédnout jedno představení nesoutěžní. Rádi bychom na festivalu uvítali studenty Janáčkovy konzervatoře v Ostravě. Znova budeme mít možnost, samozřejmě také se zapojením diváků, diskutovat vždy o každém představení, účastnit se jeho hodnocení a celkového rozboru odbornými lektory z řad profesionálních režisérů a dramatiků. Těšíme se, že se setkáme s režisérem a uměleckým ředitelem Divadla loutek v Ostravě Václavem Klemensem, s dramatikem Městského divadla ve Zlíně Vladimírem Fekarem, s dramatičkou Městského divadla v Karlových Varech Petrou Kohutovou, s herečkou NDM v Ostravě a pedagožkou Janáčkovy konzervatoře v Ostravě Renatou Klemensovou a dalšími divadelníky.

Plánujeme pozvání známé osobnosti z divadelního prostředí, aby nám v rámci workshopu pomohla s pohybem či slovním projevem na jevišti. Už nyní s jistotou mohou slíbit domácí, přátelskou a velmi příjemnou atmosféru, veselou náladu, chutný bufet a čepované pivo."

S vedoucí souboru divadla Devítka si povídala:
Ludmila Holubová

Nezapomeňte si zapsat termín přehlídky "Buchary 2017" do kalendáře. Můžeme prozradit, že se letos Devítka zúčastnila i Masopustu v Ostravě, který pořádalo ostravské muzeum. Paní Markéta Palowská, hlavní organizátorka Masopustu, se členy Devítky opět počítá i pro příští rok.

Domov pro seniory GrandPark Havířov

Důležité je, aby se činnost klientům líbila, říká aktivizační pracovnice...

Klienti domova pro seniory GrandPark Havířov si vyzkoušeli ve výtvarné dílně opět něco zcela nového - tzv. enkaustiku. Za asistence aktivizační pracovnice Dagmar Cimalové se chopili křídového papíru, voskovek a žehličky - a výsledkem byly nádherně barevné fantazie.

„Vím, že pro klienty je důležité, aby se jim líbila jak samotná práce, tak její výsledek - pak se zapojují do činností rádi. A díky tomu si při výtvarných nebo keramických aktivitách zlepšují i jemnou motoriku,“ vysvětluje paní Dagmar, proč přišla za seniory s novou aktivitou.

Klient domova pan Karel Konečný je plně zaujat „barevným žehlením“.

Při enkaustice se nanáší na speciální žehličku vrstva z voskové pastelky - a ta se pak rozehrátá roztírá na křídový papír. „Podle toho, jaké pohyby rukou se s žehličkou dělají a jak se žehlička natočí, vznikají na původně bílé ploše krásné barevné kreace. I laik tak může vytvořit dílo, které vypadá jako složitá malířská práce,“ říká s úsměvem paní Dagmar. A pohled na práce seniorů jí dává za pravdu. Panu Karlovi Konečnému je 87 let a nanášení dalších a dalších barev na papír se mu evidentně líbí. „Doma jsem nežehlil, o jídlo i o prádlo se starala manželka. Když jsem zůstal sám, ani jsem si neuměl uvařit. Tady se o jídlo nemusím starat a ještě jsem se dostal i k žehlení,“ směje se s žehličkou v ruce při výběru dalších barev pro své dílo.

V GrandParku se do aktivit mohou zapojit i klienti, kteří jsou zdravotně handicapovaní. V nové výtvarné technice našla zalíbení třeba i Ludmila Matúšová, která má jednu ruku nepohyblivou. „Samozřejmě jsem paní Ludmile pomohla s nanášením voskovky na žehličku, ale obraz si už vytvářela sama a moc se jí líbilo, že si takto může malovat,“ říká Dagmar Cimalová.

Pro klienty Grandparku v Havířově jsou podobné aktivity přichystány na každý den. Mohou se zabavit výtvarnými pracemi, keramikou, přípravou pochutin či cukroví, zpěvem, cvičením s terapeutkou, společnými vycházkami či reminiscenční terapií, při které cvičí paměť vzpomínáním na prožité životní události. „Víme, že je to pro naše klienty velmi důležité. V kontaktu se svými vrstevníky nemají pocit osamělosti a různými činnostmi procvičují jak jemnou motoriku, tak své myšlení, což je podstatné pro zpomalení průběhu nemoci,“ vysvětluje ředitelka domova K. Michalíková.

Domov pro seniory GrandPark Havířov byl otevřen v květnu 2015 a může poskytovat sociální a zdravotní služby až 150 klientům 24 hodin denně, 365 dnů v roce. Jako registrované zařízení sociálních služeb dle zákona 108/2006 Sb. nabízí GrandPark Havířov služby: Domov seniorů, Domov se zvláštním režimem a Odlehčovací pobytovou službu.

Domov seniorů je určen těm klientům, kteří pro překážky snižující jejich soběstačnost již nemohou zůstat sami ve svém přirozeném prostředí.

Domov se zvláštním režimem poskytuje kvalitní, odbornou a individuálně zaměřenou podporu a péči lidem, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu onemocnění různými typy demence (např. i Alzheimerovou demencí), a kteří nejsou schopni svou nepříznivou životní situaci překonat ani za pomoci osob blízkých nebo terénní služby.

Odehčovací služba je pobytová služba poskytovaná osobám, převážně seniorům, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku anebo chronického onemocnění a o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek..

(hol)

Dobrovolnictví jako pomoc druhému

Dobrovolnictví v Charitě Ostrava je způsobem, jak se zapojit do pomoci druhým lidem v nepříznivé životní situaci.

Dobrovolníkovi jeho aktivita umožňuje užitečně využít čas, získat nové zkušenosti, zapojit se do týmu profesionálních pracovníků a podělit se o své schopnosti a dovednosti. Může přinášet také radost a dobrý pocit z poskytnuté pomoci druhým.

Dobrovolníkem v Charitě Ostrava se může stát kdokoli starší 15 let, kdo projeví zájem vykonávat pravidelně dobrovolnou činnost v rámci sociálních služeb pro seniory, lidi se zdravotním handicapem a další klienty služeb, kteří jsou vděční za společný rozhovor, čtení, hru, procházku apod. Dobrovolníci se mohou zapojit také do souvisejících aktivit (kulturní, společenské akce, sbírkové akce, pomoc v Šatníku apod.).

Činnost dobrovolníka je řízena koordinátorem dobrovolníků a pověřenými zaměstnanci v konkrétní sociální nebo zdravotní službě Charity Ostrava. Dobrovolník si může dle svých priorit vybrat cílovou skupinu klientů nebo charitní dům, kam by chtěl docházet. Je s ním uzavírána Smlouva o výkonu činnosti dobrovolníka, každý dobrovolník je pojištěný.

Zájemci o dobrovolnictví se mohou dozvědět více na webu www.ostrava.charita.cz/dobrovolnici/, nebo se kontaktovat s koordinátorkou Dobrovolnického centra Charity Ostrava:

Veronika Curylová, e-mail: veronika.curylova@charita.cz, tel: 596 783 011, 733 676 69

Víte, že...

Čtvrtina Čechů spoléhá, že se o ně ve stáří postarají děti

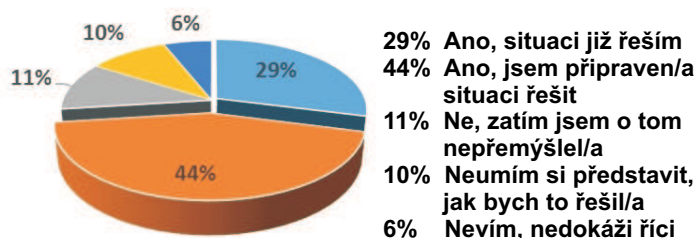
Podle Českého statistického úřadu tvoří pětinu obyvatelstva důchodci. 18 % populace je nyní ve věku nad 65 let. Během patnácti let to bude každý čtvrtý. Česká republika se ale již nyní potýká s nedostatkem zaměstnanců ve zdravotnických zařízeních a zhoršenou dostupností zdravotní péče, její potřeba přitom poroste. Mnozí věří, že se o ně ve stáří postarají děti. Podle provedeného průzkumu neziskové organizace Maltéžská pomoc se téměř polovina dotázaných o své rodiče sama chystá postarat.

- 26 % lidí věří, že se o ně ve stáří postarají děti
- 44 % se o své rodiče plánuje samo postarat
- 11 % je rozhodnuto rodiče umístit do domova pro seniory
- 18 % využít asistenci
- **Více než polovina** navštěvuje své rodiče alespoň jednou - týdně, každý desátý maximálně jednou za půl roku nebo vůbec.
- **Téměř dvě třetiny** lidí si na stáří spoří, každý sedmý spoléhá na důchod.
- **Lidé se na stáří** bojí nejvíce špatného zdraví a nedůstojného zacházení.

Podle průzkumu neziskové organizace Maltéžská pomoc mezi lidmi staršími 45 let, se Češi péče o své stárnoucí rodiče většinou nezříkají, zároveň ale nejsou schopni říci, kterou variantu péče zvolí. Ve více než polovině případů váhají.

„Těší mě, že většina Čechů plánuje péči svým rodičům ve stáří zajistit. Lidé ale nemají jasno, jakou formu péče zvolit. Zdaleka ne každému totiž práce či soukromí umožňuje, aby si vzal rodiče domů nebo se o ně postaral sám,“ vysvětluje Jiří Juda, ředitel Maltéžské pomoci a dodává: „Starší lidé, kteří jsou již odkázáni na pomoc druhé osoby, si navíc často přejí zůstat doma, kde jsou zvyklí žít a kde se cítí dobře. Právě pro ně je vhodná například terénní osobní asistence.“

Jste Vy osobně připraven/a na situaci, kdy se Vaší rodiče neobejdou bez pomoci druhé osoby?

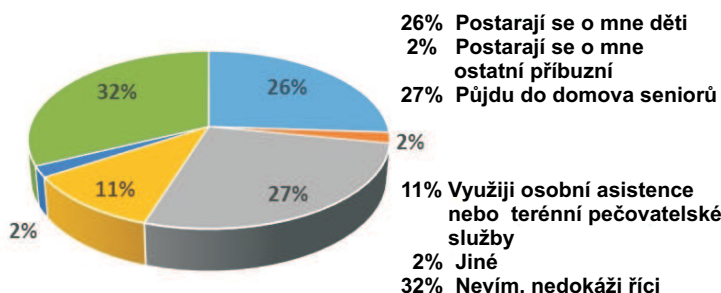
O průzkumu:

Průzkum neziskové organizace Maltéžská pomoc zkoumal, jak se lidé plánují postarat o své stárnoucí rodiče a jak si představují, že bude postaráno o ně samotné. Průzkum zpracovala výzkumná agentura Ipsos na reprezentativním vzorku 525 respondentů ve věku 45 - 65 let. Šetření proběhlo v srpnu 2015 na území ČR.

Maltéžská pomoc, o.p.s., byla založena v roce 2002 Suverénním řádem Maltéžských rytířů - Českým velkopřevorstvím. Jako charitativní a humanitární organizace Suverénního řádu Maltéžských rytířů zakládá svou činnost na nepřetržitě 900leté tradici pomoci trpícím. Hlavní činností Maltéžské pomoci, o.p.s. je pomoc potřebným na území České republiky. Maltéžská pomoc pečuje o rodiny s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí, opuštěné staré lidi a o staré lidi upoutané na lůžko, mládež, nemocné, vozíčkáře, děti z dětských domovů a kojeneckých ústavů, vězně, chudé rodiny, lidi starající se o příbuzné, či postižené živelnými katastrofami, lidi bez domova a další potřebné.

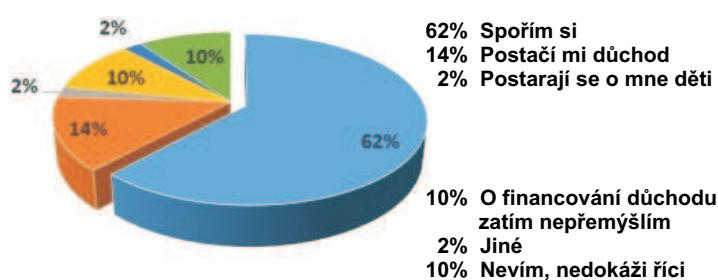
Lidé nechtějí dávat své stárnoucí rodiče do domova důchodců, zároveň však počítají s tím, že je samotné tato varianta pravděpodobně nemine. Čtvrtina do budoucna počítá s péčí svých dětí, podobný počet se vidí v domově pro seniory či domě s pečovatelskou službou. Mnozí však nevědí o možnostech, které se nabízejí a nemají v této otázce jasno.

Jak si představujete, že o Vás bude v pokročilém věku s úbytkem sil postaráno?

„Senioři v České republice v současné době využívají asistenční služby podstatně méně než jejich vrstevníci v západní Evropě a utrácejí za ně také méně peněz. V příštích letech se tento rozdíl bude snižovat a asistenční služby budou hrát velmi důležitou roli v péči o seniory,“ informuje Radim Boháček, hlavní koordinátor projektu celoevropského výzkumu Share „Evropa 50+“.

Jak plánujete, že budete financovat svůj důchodový věk?

Se stářím je spojena také řada obav. Více než polovinu Čechů děsí špatné zdraví a nemoci spojené se stářím. Druhým nejčastějším strachem je nedůstojné zacházení, toho se obávají mnohem častěji ženy. Lidé mají také strach z nedostatku financí, proto si většina z nich spoří na důchodová léta. Každý sedmý pak spoléhá na to, že z důchodu nějak vyžije.

Poznáváme okolí Ostravy - Landek

Landek je zalesněný protáhlý kopec ležící ve slezské části města Ostravy nad soutokem Odry a Ostravice. Jedná se o evropskou i světově známou lokalitu především z hlediska geologie, archeologie, historie a hornictví. Její význam je srovnatelný se známějšími kopci Říp a Blaník. Výška kopce je sice jen 280 m.n.m., avšak i tak je z dálky viditelný. Jeho rozloha je 85 ha. Na kopci se vyskytuje velmi cenná vegetace, některé buky jsou i více než 150 let staré. Vrch požívá ochrany od roku 1966 a v roce 1993 byl vyhlášen národní přírodní památkou. Po vrchu Landek byl také pojmenován expres vlak Českých drah.

Sdružení seniorů ČD Ostrava hl.n. připravilo pro své členy již počtvrté sportovní akci - orientační pochod. V loňském roce to byl Bělský les a les na Kamenci. Letos se sešli senioři v dubnu, aby společně odjeli na místo startu k restauraci U Sněhoty, která leží na okraji Národní přírodní památky Landek.

Tuto sportovní a oblíbenou akci připravil člen výboru sdružení seniorů OSŽ - Ing. Josef Juřeník, který je rovněž členem sportovního klubu orientačního běhu a výborný orientační běžec. Rovněž také reprezentoval naši republiku v této kategorii a umístil se vždy na předních místech. Sám trasy pochodu vybral - zaznačil do mapy - a také předem vyznačil i kontrolní místa na trase v lese. Před zahájením pochodu podal i vysvětlení k pravidlům pochodu podle mapy a označování kontrolních startovacích kartiček na kontrolních stanovištích.

Trasa A měla délku 3,05 km - převýšení 160 m a 14 kontrolních stanovišť,

Trasa B měla délku 2,6 km - převýšení 80 m a 9 kontrolních stanovišť. Trasy byly pro lepší orientaci vyznačeny barevnými, žlutými a oranžovými fáborkami.

Na stanovištích pak pro kontrolu viditelně umístil lampionky a kleštičky, kterými se označuje startovní průkaz. To pro kontrolu, že byla nalezena všechna označená stanoviště.

Startovat mohli jednotlivci, ale i dvojice - a to vždy po 4 minutách od předchozího. Nejprve byla odstartována trasa A a následně pak trasa B.

Na startu obdržel každý účastník mapu a startovací kartičku - někdo šel s holemi, jiní bez holí. Do cíle ale došli všichni senioři bez zranění. Počasí po celou dobu opravdu ukazovalo svou příjemnou tvář, a tak se dalo odložit i svrchní oblečení.

Po ukončení závodu bylo vyhodnoceno časové pořadí závodníků a předány malé ceny a diplom těm, kteří se umístili na prvních třech místech. Diplom - za účast - byl nakonec předán všem. Všichni senioři, kteří se pochodu účastnili měli na závěr pěkný pocit z toho, že překonali nejen lesní překážky, ale udělali něco i pro svoje zdraví.

Na závěr bylo vysloveno poděkování panu Ing. Juřenkovi za jeho profesionálně připravenou akci, která všechny zúčastněné obohatila o krásný zážitek v poznávání zajímavých míst Ostravy.

Všichni účastníci se shodli na tom, že začátkem podzimu opět vyrazí na nějaký ten "ORIENTÁK" v Ostravě či jejím okolí.

Helena Čiklová,
Předseda sdružení seniorů železničářů

Komu asi patřím? Proč se o mne nikdo nestará?

Krásné jarní dny vám všem. Ale nedá mi to a posílám vám tento snímek. Jestlipak víte, kde se nacházíme? Na parkovišti před prodejnou Orfa - na Dubině. Ten žalostně zanedbaný ostrůvek mě trápí už pět let, co jsme se přestěhovali na Dubinu. Skoro denně ho mímám cestou do Lídla, nebo do Bělského lesa. A celých pět let na něj nesáhla lidská ruka, aby ho upravila. Je to velmi smutné, cožpak opravdu nikomu nepatří, není kdo by se o něj postaral?

Tak se stále pyšníme, kolik stromů jsme vysázeli. A víme také kolik jich uschlo, protože bylo extrémně suché léto a sázely se v nevhodnou dobu? Bydlíme na ulici Františka Formana, během těch pěti let tam zahynuly dva vzrostlé stromy, ale nikdo je nenahradil. Na naší ulici stromy a stín velmi chybí a v loňském létě to bylo citelné.

To jsem měla na srdci a už jsem nedokázala mlčet.

Radmila Svršková, Ostrava-Dubina

Víte, co je to KCSO?

Senioři se podle odborníků dělí do minimálně tří skupin. Jednou z nich jsou tzv. exkluzivní senioři. To není žádná urážka či nadávka. Exkluzivní senioři jsou ti, kteří se mohou i přes svůj „vyšší“ věk nejen plně postarat sami o sebe, ale být aktivní v různých směrech a dokonce se k tomu i sami organizovat. K dispozici je jim řada zařízení (nejčastěji kluby seniorů), seniorské sekce různých sdružení i vlastní spolky.

Stejně je tomu i v Ostravě. Aktivní důchodci využívají různá zvýhodnění - od městské dopravy až po kulturní a společensko-zábavní či sportovní akce. Řada informačních zdrojů (tiskoviny, internet, lokální televize i časopis SeniorTip) jim to usnadňuje.

Přesto někteří aktivisté pociťovali jistý nedostatek ve vzájemné informovanosti a proto - zhruba na přelomu století dobrovolně a iniciativně vytvořili společný orgán, který se dnes jmenuje Koordinační centrum seniorů Ostrava - tedy zkratkou KCSO. Organizační základnu jim vytvořila Společnost senior (dnes zapsaný spolek), v Moravské Ostravě, Na Jízdárně 18. Pravidelně měsíčně se zástupci seniorských klubů, sdružení a organizací scházejí, vzájemně se informují a konzultují věci společného zájmu. Některé z nich nejsou řešitelné vlastními silami a vyžadují součinnost, finanční nebo organizační podporu a pomoc firem i orgánů veřejné správy. Právě vůči orgánům řízení města směřoval (dnes již můžeme říci) úspěšný námět na vytvoření Rady seniorů Statutárního města Ostravy, ve které jsou zastoupeni reprezentanti seniorů a představitelé města.

Pro jednání Rady seniorů SMO připravuje KCSO - vedle svých průběžných aktivit - seznam věcných okruhů, na kterých jsou senioři významně zainteresováni. Na prvním jednání Rady, které se uskutečnilo v loňském roce byla na pořadu doprava. Projednávaly se různé náměty, jak z oblasti veřejné (městské) dopravy, tak vstřícné kroky vůči seniorům v individuální dopravě (parkování, vyhrazená stání) a účelové dopravě (senior taxi). Představitelé města potvrdili závazek, přijatý v koaliční smlouvě, uplatnit už v letošním roce m. j. snížení věkové hranice pro bezplatnou přepravu v rámci města z dosavadních 70 na 65 let. Další náměty jsou předmětem dalších jednání, mimo jiné i se starosty městských obvodů. KCSO tím prokazuje, že je skutečným reprezentantem zájmů ostravských seniorů a je tak chápáno i ze strany města Ostravy.

Máte-li zájem účastnit se aktivitách KCSO přijďte mezi nás. Členy se mohou stát i jednotlivci. Další jednání KCSO se koná 15. června v klubovně Společnosti senior, Na Jízdárně 18, Ostrava 1 (za Krajským úřadem). Začátek v 9 hod.

RNDr. Jiří Kovář, KCSO

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ
SOCIÁLNÍCH SLUŽEB
OSTRAVA

Pozvánka na akci **Lidé lidem 2016 - přehlídku sociálních služeb a souvisejících aktivit**, kterou pořádá Statutární město Ostrava pod záštitou náměstka primátora Michala Mariánka. Již devátý ročník se koná ve čtvrtek **23. června od 9 do 16.30 hod.** na Masarykově náměstí v Ostravě.

Opět se na něm představí netradiční formou organizace, které ve městě poskytují sociální služby a související aktivity. Poskytovatelé sociálních služeb a souvisejících aktivit se budou prezentovat v samostatných stáncích, na podiu bude průběžně probíhat moderovaný kulturní program v podání uživatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit. Přípraveny budou různé interaktivní dílny a workshopy zaměřené na typické terapeutické činnosti jednotlivých poskytovatelů.

"Člověk zůstává mladý, pokud se ještě může učit a přivykat novým věcem..."

Velká gratulace a poděkování za léta obětavé práce ve prospěch seniorského hnutí patří panu **Stanislavovi Kašovskému** z Městské organizace Svazu důchodců ČR k jeho letošním devadesátým narozeninám.

Do dalších let mu přejeme stálý životní elán, optimistický nadhled, energii a klidnou rozvahu, hodně pevného zdraví, životní vitality a síly do dalších let práce ve prospěch seniorského hnutí.

Redakce

Regionální rada Syndikátu novinářů Moravy a Slezska si v dubnu pozvala do Domu knihy v Ostravě žurnalistu, komentátora a spisovatele Jana Petránka, který měl v Ostravě svoji "derniéru" neboť přijel do našich končin naposledy.

Zcela zaplněný prostor bývalého Librexxu, dnes Domu knihy, svědčil o tom, že o besedu na téma „Světová krize očima Jana Petránka“ byl velký zájem.

Jan Petránek zde podepisoval svoji poslední knížku "Na co jsem si ještě vzpomněl" a fronta na podpisy nebrala konce.

(haK)

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů. Vydává Společnost senior, z.s. za přispění grantu Statutárního města Ostravy, Městského obv. Moravská Ostrava a Přívoz, Statutárního města Havířov a Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Přibyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.
Neprodejné. Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava
IČO 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz www.seniortip.cz

Vydařená akce - Zasmějme se spolu

Organizátorky celé akce (zleva) -
Mgr. Eva Kotarbová, Ing. Marie Katapodisova,
Mgr. Miroslava Sabelová a Anna Pinterová.

Soutěžící seniorské páry.
Soutěžními tanci byla polka, valčík a diskotanec.

Senioři vytáčejí studentky.

I studenti se velmi dobře bavili.

Obecnostvo se dobře bavilo a soutěžící nadšeně podporovalo. Celé odpoledne bylo velmi vydařené a dík patří všem účinkujícím, organizátorům i všem, kteří se na přípravě podíleli.

Soutěžící dostali účastnický list a velký dort, který upekla členka MO SD ČR Marie Ryšavá, která rovněž soutěžila.

Autorka fotoreportáže: Daniela Prošková, MO SD ČR